

спеціалізація 01 Медсестринство
Полтавський державний медичний університет

Кафедра гігієни та екології

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

«Основи профілактичної медицини»

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

галузь знань 22 Охорона здоров'я

спеціальність 223 Медсестринство

спеціалізація 01 Медсестринство

освітньо-професійна програма Медсестринство

кваліфікація освітня: бакалавр медсестринства

кваліфікація професійна: сестра медична/брат медичний

форма навчання денна

Полтава – 2024 рік

Робоча навчальна програма вивчення навчальної дисципліни «Основи профілактичної медицини» підготовки здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я, спеціальність 223 Медсестринство, спеціалізація 01 Медсестринство_підготовлена на підставі освітньо-професійної програми «Медсестринство» галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 223 Медсестринство та Положень, що діють в університеті, зокрема «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті», «Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті» та ін.

Розробники: Матвієнко Т., доцент закладу вищої освіти, к.мед.н., доцент.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри гігієни та екології

Протокол . № 1 від “28” серпня 2024 р

Вступ

Опис навчальної дисципліни (анотація)

Професійна підготовка медичних сестер не може бути якісною і ефективною без вивчення основ профілактичної медицини.

Знання «Основ профілактичної медицини» необхідне з ряду позицій, основними серед яких є:

1. Аналіз стану здоров'я населення чи окремих його контингентів у зв'язку з антропогенними та соціальними умовами життя та праці.
2. Оцінка ризиків впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я людини.
3. Первинна, вторинна і третинна профілактики захворювань, організація, проведення та контроль за проведенням профілактичних заходів різними верствами населення.
4. Аналіз важкості та напруженості трудової, професійної діяльності з метою визначення необхідності переведення працюючих з певними порушеннями їх здоров'я на полегшені види роботи, призначення лікувально-профілактичного харчування, диспансерного обслуговування, санаторно-курортного лікування, реабілітації.
5. Вміння рекомендувати методи і засоби режиму дня, навчання, праці, особистої гігієни, режиму харчування, використання природних факторів та комплексу методів і засобів загартування організму.
6. Проведення санітарно-просвітницької роботи серед хворих, в організованих колективах (дитячих, навчальних, трудових) та серед населення в цілому.
7. Вміння планувати протиепідемічні та профілактичні заходи, оцінювати їх ефективність.
8. Застосовувати приклади з національних стратегій інших країн для розробки національної політики в галузі профілактичної медицини в Україні

Вивчення дисципліни повинне сприяти формуванню у молодого фахівця профілактичного мислення, розуміння ролі чинників навколишнього середовища та соціальних умов життя у виникненні порушень стану здоров'я та захворювань, обґрунтування профілактичних заходів.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є колективне та індивідуальне здоров'я людей у взаємозв'язку з чинниками стану навколишнього середовища.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни (міждисциплінарні зв'язки)

Навчальна дисципліна «Основи профілактичної медицини» базується на вивченні студентами таких дисциплін: «Медсестринство у внутрішній медицині з клінічною практикою», «Медсестринство в хірургії з клінічною практикою», «Медсестринство в педіатрії з клінічною практикою», «Медсестринство в інфектології та епідеміології», «Медсестринство в онкології», «Медсестринство в психіатрії та наркології».

Створює засади для наступного вивчення таких дисциплін: «Громадське здоров'я та громадське медсестринство», «Менеджмент та лідерство в медсестринстві», «Клінічне медсестринство у внутрішній медицині», «Клінічне медсестринство в хірургії», «Клінічне медсестринство в педіатрії», «Переддипломна практика» та ін.

1. Мета та завдання навчальної дисципліни

1.1. Метою викладання навчальної дисципліни є

- вивчення теоретичних основ профілактичної медицини, як науки, які є базисом

профілактичної складової професійного світогляду фахівця напряму підготовки І5 Медсестринство; опанування студентами необхідних знань, умінь, дій, цільових завдань, навичок, які відповідають кінцевим цілям вивчення навчальної дисципліни відповідно до Стандарту вищої освіти України.

1.2.Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- формування знань щодо основних екологічних факторів довкілля та розуміння їх впливу на здоров'я людей;
- формування основ організації санітарного нагляду, його складових, тобто систему моніторингу та контролю, які дозволяють своєчасно оцінювати санітарно-епідемічну ситуацію, яка склалася на певній території та використовувати найбільш ефективні та науково обґрунтовані стратегії щодо покращення епідемічної ситуації та збереження здоров'я, в тому числі правила проведення карантинних обмежень та актуальність імунопрофілактики в сучасному світі та застосування цих знань у професійній діяльності.

1.3.Компетентності та результати навчання, формуванню яких сприяє дисципліна (інтегральна, загальні, спеціальні)

Інтегральна компетентність	Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми у сфері медсестринства або у процесі навчання, що передбачає застосування певних теорій та методів відповідної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.
Загальні компетентності	ЗК 05. Знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 09. Визначеність і наполегливість щодо поставлених завдань і взятих обов'язків.
Спеціальні (фахові, предметні) компетентності	СК 01.Здатність застосовувати професійні та правові стандарти в повсякденній професійній практиці. СК 02.Здатність розпізнавати й інтерпретувати ознаки здоров'я і його змін, хвороби чи інвалідності (оцінка/діагноз), обмежень можливості повноцінної життєдіяльності і визначати проблеми пацієнтів при різних захворюваннях та станах. СК 03.Здатність задовольнити потреби пацієнта/клієнта протягом різних періодів усього життя (включаючи процес вмирання) шляхом планування, допомоги і виконання медсестринських втручань, оцінки та корекції індивідуальних планів догляду, створених у співпраці з пацієнтом/клієнтом, особами, що доглядають, членами сім'ї та іншими медичними і соціальними працівниками. СК 04.Застосування професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій для забезпечення пацієнтові/клієнтові гідного ставлення, приватності/інтимності/, конфіденційності, захисту його прав, фізичних, психологічних та духовних потреб на засадах транскультурального медсестринства, толерантної та неосудної поведінки. СК 06. Здатність ефективно застосовувати сукупність професійних навичок (вмінь), медичних засобів, втручань та дій при оцінці функціонального стану пацієнтів/клієнтів, підготовці їх до діагностичних досліджень та заборі біологічного матеріалу для лабораторних досліджень.

	СК 07. Збереження власного здоров'я фахівця при здійсненні догляду, виконанні маніпуляцій та процедур, при переміщенні і транспортуванні пацієнта/клієнта. СК 13. Здатність виявляти зв'язок клінічних проявів захворювань з результатами додаткових методів дослідження. СК 14. Здатність організовувати та надавати невідкладну допомогу при різних гострих станах. СК 18. Здатність здійснювати психоедукацію і підтримку особи та членів її сім'ї.
Програмні результати навчання	ПРН 1. Проводити суб'єктивне та об'єктивне обстеження різних органів і систем пацієнта та оцінювати отримані дані. ПРН 2. Проводити діагностику згідно спеціалізації І5.01 Медсестринство: виявляти та оцінювати проблеми пацієнта. ПРН 3. Планувати медсестринські втручання. ПРН 7. Брати участь у забезпеченні спостереження за здоровим і перехворілим населенням, реабілітації та диспансерного нагляду. ПРН 8. Виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення санітарно-протиепідемічного режиму. ПРН 9. Належно виконувати медичні маніпуляції з метою забезпечення особистої гігієни пацієнта. ПРН 11. Координувати дії за допомогою поєднання декількох навичок для забезпечення харчування пацієнта. ПРН 14. Вміти підготувати пацієнта, здійснити забір і скерування біологічного матеріалу на лабораторне та інструментальне дослідження. ПРН 16. Здатність до точності при здійсненні взаємозалежних професійних функцій. ПРН 18. Організовувати та проводити навчання пацієнтів та членів їхніх родин з медичних питань. ПРН 20. Належно вести відповідну медичну документацію.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі освіти повинні

знати:

- Основи профілактичної медицини, загальної та медичної екології, екологічної медицини.
- Основи медичної профілактики та її класифікацію.
- Нормативно-правове регулювання природоохоронної діяльності та захисту громадського здоров'я.
- Нормативно-правове забезпечення захисту здоров'я працюючих в Україні.
- Рушійні сили епідемічного процесу. Механізм передачі збудників інфекційних захворювань. Класифікація інфекційних хвороб.
- Класифікацію надзвичайних ситуацій. Епідемічні наслідки надзвичайних ситуацій.

вміти:

- Застосовувати приклади з національних стратегій інших країн для розробки національної політики в галузі профілактичної медицини в Україні
- Оцінювати ризики впливу факторів навколишнього середовища на здоров'я людини.
- Планувати протиепідемічні та профілактичні заходи, оцінювати їх ефективність.
- Розробляти шляхи подолання «антищеплювальної кампанії» в суспільстві та

повернення довіри до вакцинації.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 3 кредити ЄКТС, 90 годин, у т.ч.: лекції 10 год., практичні заняття 26 год., самостійна робота 54 год.

Обов'язкова компонента.

Форма підсумкового контролю - підсумковий модульний контроль.

Програма навчальної дисципліни

Модуль. Основи профілактичної медицини

Змістовий модуль 1. Загальні питання профілактичної медицини.

Тема 1. Основи профілактичної медицини. Поняття про загальну та медичну екологію. Поняття про медичну профілактику.

Основи профілактичної медицини та загальної екології. Медична екологія, екологічна медицина, або медицина навколишнього середовища. Патогенетичні механізми дії факторів різної природи на організм людини. Патогенетичні механізми дії хімічних факторів на організм людини. Патогенетичні механізми дії біологічних факторів на організм людини. Поняття про соціально-значимі та особливо-небезпечні інфекційні хвороби. Поняття про медичну профілактику, її класифікація.

Тема 2. Гігієна повітряного середовища, погода і клімат.

Патогенетичні механізми дії фізичних, хімічних та біологічних факторів на організм людини.

Фізичні та хімічні властивості повітря, їх біологічна роль. Джерела забруднення повітряного середовища, санітарна охорона атмосферного повітря населених місць. Комплексна дія фізичних чинників повітряного середовища на організм. Погода, клімат і їх вплив на здоров'я людей.

Тема 3. Гігієна води і водопостачання населених місць.

Гігієнічне значення води, вимоги до якості питної води, характеристика методів поліпшення якості води. Поняття про водні епідемії, профілактика. Водопостачання населених місць і санітарний нагляд за ними.

Тема 4. Гігієна ґрунту, очищення і каналізація населених місць.

Гігієнічне значення ґрунту, його забруднення та самоочищення. Роль ґрунту в поширенні інфекційних захворювань та глистяних інвазій. Гігієнічне значення забруднення ґрунту екзогенними хімічними речовинами. Гігієнічні основи очищення населених місць.

Тема 5. Завдання профілактичної медицини в галузі планування та охорони навколишнього середовища населених місць. Гігієна житла.

Зміни навколишнього середовища сучасних міст у зв'язку з урбанізацією. Вплив урбанізованого середовища на здоров'я населення. Гігієнічні вимоги до території та функціонального зонування населених місць. Оздоровче значення зелених насаджень. Особливості планування і забудови сільських населених пунктів. Розмаїття житла та його гігієнічна оцінка. Будівельні матеріали. Мікроклімат житла. Забруднення повітря житлових приміщень. Санітарно-технічне устаткування квартир.

Змістовний модуль 2: Спеціальні питання профілактичної медицини.

Тема 6. Основи раціонального харчування.

Фізіологічні та гігієнічні основи харчування. Принципи раціонального харчування. Енергетична цінність, якісний склад харчового раціону. Режим харчування. Вітаміни.

Гігієнічна характеристика харчових продуктів. Поняття про аліментарні та аліментарнообумовлені захворювання. Гігієна підприємств громадського харчування.

Тема 7. Харчові отруєння та їх профілактика.

Харчові бактеріальні токсикоінфекції та інтоксикації, їх профілактика. Харчові отруєння хімічної етіології, їх профілактика. Запобігання харчовим отруєнням, інфекціям та гельмінтозам.

Тема 8. Виробниче середовище і його вплив на здоров'я працюючих. Охорона праці. Профілактика професійних шкідливостей.

Основи фізіології праці. Професійні шкідливості, зумовлені особливостями трудового процесу, та їх профілактика. Фізичні виробничі чинники та профілактика їхнього несприятливого впливу на організм людини. Хімічні чинники виробничого середовища та профілактика професійних отруєнь. Біологічні чинники виробничого середовища.

Тема 9. Радіаційна гігієна. Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС

Гігієнічне нормування іонізуючих випромінювань і радіоактивних речовин. Чорнобильська катастрофа та її вплив на радіоактивний фон

Змістовний модуль 3: Особливості протиепідемічних заходів в сучасних умовах

Тема 10. Основи профілактики інфекційних захворювань.

Інфекційні захворювання, які мають міжнародне значення. Санітарний захист кордонів. Напрямки боротьби з інфекційними захворюваннями. Особливості планування та проведення протиепідемічних заходів за умов занесення інфекцій, які мають міжнародне значення. Принципи організації та проведення протиепідемічних та профілактичних заходів в осередках інфекційних хвороб.

Тема 11. Вакцинація, сучасні виклики. Поняття про керовані та некеровані інфекційні захворювання.

Вакцинація, сучасні виклики. Шляхи подолання «антищеплювальної кампанії» в суспільстві та повернення довіри до вакцинації. Захист населення при надзвичайних епідемічних ситуаціях. Медична профілактика, її класифікація. Імунопрофілактика.

Тема 12. Гігієна лікувально-профілактичних закладів.

Гігієнічна характеристика систем лікарняного будівництва. Санітарно-технічне устаткування лікарень. Санітарно-гігієнічний режим в лікарні.

Тема 13. Внутрішньо-лікарняні інфекції, їх профілактика.

Особливості внутрішньо-лікарняних інфекцій та їх профілактика.

Тема 14. Підсумковий модульний контроль.

3. Структура навчальної дисципліни

Зміст змістових модулів і тем	Кількість годин				
	Усьо- го	у тому числі			
		Лекції і	Семінари	Практичні	СРС
1	2	3	4	5	6
Змістовий модуль 1. Загальні питання профілактичної медицини.					
Тема 1. Основи профілактичної медицини. Поняття про загальну та медичну екологію. Поняття про медичну профілактику.	7	1	-	2	4

Тема 2. Гігієна повітряного середовища, погода і клімат.	7	1	-	2	4
Тема 3. Гігієна води і водопостачання населених місць.	7	1	-	2	4
Тема 4. Гігієна ґрунту, очищення і каналізація населених місць.	7	1	-	2	4
Тема 5. Завдання профілактичної медицини в галузі планування та охорони навколишнього середовища населених місць. Гігієна житла.	6	-	-	2	4
Змістовий модуль 2. Спеціальні питання профілактичної медицини.					
Тема 6. Основи раціонального харчування.	6	1		2	4
Тема 7. Харчові отруєння та їх профілактика.	7	1		2	4
Тема 8. Виробниче середовище і його вплив на здоров'я працюючих. Охорона праці. Профілактика професійних шкідливостей.	6	-		2	4
Тема 9. Радіаційна гігієна. Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС	6	-		2	4
Змістовий модуль 3. Особливості санітарно-протиепідемічних заходів в сучасних умовах					
Тема 10. Основи профілактики інфекційних захворювань.	6	1		1	4
Тема 11. Вакцинація, сучасні виклики. Поняття про керовані та некеровані інфекційні захворювання.	6	1		1	4
Тема 12. Гігієна лікувально-профілактичних закладів.	7	1		2	3
Тема 13. Внутрішньо-лікарняні інфекції, їх профілактика.	7	1		2	3
Підсумковий модульний контроль	6			2	4
Усього годин	90	10	-	26	54

4. Теми лекцій

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. Основи профілактичної медицини		
Змістовий модуль 1. Основи профілактичної медицини		
1	Основи профілактичної медицини. Поняття про загальну та медичну екологію. Поняття про медичну профілактику. Гігієна повітряного середовища, погода і клімат.	2
2	Гігієна води і водопостачання населених місць. Гігієна ґрунту, очищення і каналізація населених місць.	2
Змістовний модуль 2: Спеціальні питання профілактичної медицини.		
3	Основи раціонального харчування. Харчові отруєння та їх профілактика.	2

Змістовий модуль 3. Особливості санітарно-протиепідемічних заходів в сучасних умовах		
4	Вакцинація, сучасні виклики. Поняття про керовані та некеровані інфекційні захворювання.	2
5	Гігієна закладів охорони здоров'я. Внутрішньо-лікарняні інфекції, їх профілактика.	2
РАЗОМ		10

5. Теми семінарських занять за модулями і змістовими модулями
Семінарські заняття програмою не передбачені.

6. Теми практичних занять за модулями і змістовими модулями

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1: Загальні питання профілактичної медицини.		
1	Основи профілактичної медицини. Поняття про загальну та медичну екологію. Поняття про медичну профілактику.	2
2	Гігієна повітряного середовища, погода і клімат.	2
3	Гігієна води і водопостачання населених місць.	2
4	Гігієна ґрунту, очищення і каналізація населених місць.	2
5	Завдання профілактичної медицини в галузі планування та охорони навколишнього середовища населених місць. Гігієна житла.	2
Змістовний модуль 2: Спеціальні питання профілактичної медицини.		
6	Основи раціонального харчування.	2
7	Харчові отруєння та їх профілактика.	2
8	Виробниче середовище і його вплив на здоров'я працюючих. Охорона праці. Профілактика професійних шкідливостей.	2
9	Радіаційна гігієна. Наслідки аварії на Чорнобильській АЕС.	2
Змістовний модуль 3: Особливості протиепідемічних заходів в сучасних умовах		
10	Основи профілактики інфекційних захворювань. Вакцинація, сучасні виклики. Поняття про керовані та некеровані інфекційні захворювання.	2
11	Гігієна закладів охорони здоров'я.	2
12	Внутрішньо-лікарняні інфекції, їх профілактика.	2
13	Підсумковий модульний контроль	2
РАЗОМ		26

7. Самостійна робота за модулями і змістовими модулями

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовний модуль 1: Загальні питання профілактичної медицини.		
1.	Підготовка до лекцій та практичних занять (теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок).	20
Змістовний модуль 2: Спеціальні питання профілактичної медицини.		
1	Підготовка до лекцій та практичних занять (теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок).	16
Змістовний модуль 3: Особливості протиепідемічних заходів в сучасних умовах		

1	Підготовка до лекцій та практичних занять (теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок).	14
2	Підготовка до підсумкового модульного контролю	4
	РАЗОМ	54

8. Індивідуальні завдання

Індивідуальне навчально-дослідне завдання виконується самостійно або у складі робочих груп (2-3 студента) за консультування викладачем протягом вивчення дисципліни.

Основні форми індивідуальних завдань:

- бібліографічний пошук і вивчення літератури з певної теми, її узагальнення, складання огляду про сучасний стан проблеми (написання реферативної роботи), виступ з доповіддю на засіданні гуртка кафедри, студентських наукових конференціях тощо;
- опанування новітніх методів дослідження, виконання навчально-практичних студентських робіт;
- виконання тематичного завдання науково-дослідницького характеру, проектів, участь в експериментальних наукових дослідженнях кафедри та ін.

Тематика науково-дослідної роботи

1. Міжнародне нормативно-правове регулювання природоохоронної діяльності та захисту громадського здоров'я.
2. Медико-соціальне значення найважливіших неінфекційних захворювань та фактори, які призвели до широкого поширення їх серед населення економічно розвинених країн світу та України.
3. Аналіз епідемічної ситуації останніх років в світі з акцентами на нових інфекціях і виникнення лікарсько-стійких патогенів.
4. Фактори, що впливають на зміни властивостей відомих збудників інфекційних захворювань і появу нових, в умовах сьогодення.
5. Економічні основи для проведення глобальних протиепідемічних заходів.
6. Інфекційні захворювання, які мають міжнародне значення. Санітарний захист кордонів.
7. Особливості планування та проведення протиепідемічних заходів у випадках виникнення надзвичайних ситуацій в мирний час за умов занесення інфекцій, які мають міжнародне значення.

9. Перелік теоретичних питань для підготовки студентів до підсумкового модульного контролю

1. Поняття про профілактичну медицину та загальну екологію.
2. Поняття про медичну екологію, екологічну медицину.
3. Поняття про медичну профілактику, її класифікація.
4. Профілактична медицина як наука, її диференціація, мета, завдання, методи, зв'язок з іншими науками.
5. Короткий нарис історії розвитку профілактичної медицини.
6. Організм та навколишнє середовище, їх взаємозв'язки. Екологічні фактори, закономірності впливу їх на організм людини
7. Денатурація біосфери. Основні джерела, види і наслідки антропогенного забруднення атмосферного повітря та повітря закритих приміщень. Характеристика джерел забруднення атмосфери у населеному пункті.
8. Прямий і опосередкований вплив погоди на здоров'я людини. Геліометеотропні реакції здорової та хворої людини, їх профілактика.

9. Акліматизація. Фази акліматизації.
10. Кліматотропні реакції здорової та хворої людини, їх профілактика.
11. Особливості акліматизації в умовах полярних зон, пустель, високогір'я, сухих та вологих тропіків. Використання клімату з лікувально-оздоровчою метою.
12. Житло, соціально-гігієнічні проблеми житлового будівництва в Україні та інших країнах світу.
13. Особливості планування і забудови міських та сільських населених пунктів. Урбанізація.
14. Вода як фактор навколишнього середовища, її значення, вимоги до якості питної води.
15. Джерела забруднення ґрунту в сучасних умовах індустріалізації та хімізації народного господарства. Вплив забрудненого ґрунту на здоров'я і санітарні умови життя населення.
16. Принципи очищення населених місць. Системи та споруди для тимчасового зберігання, видалення, знешкодження та утилізації відходів.
17. Соціально-гігієнічне значення праці. Фізіологія праці, шкідливі фактори трудового процесу. Втома та перевтома, заходи попередження перевтоми.
18. Поняття про професійні шкідливості та професійні захворювання, їх класифікація.
19. Гігієнічна характеристика іонізуючого випромінювання (фізичні властивості, біологічна дія, види доз, прилади та одиниці вимірювання, патологія). Гігієнічні принципи радіаційного контролю. Норми радіаційної безпеки.
20. Гігієнічні принципи раціонального, превентивного, лікувального, дієтичного та лікувально-профілактичного харчування.
21. Класифікація та характеристика основних харчових речовин. Фізіологічні норми потреби в основних харчових речовинах та енергії різних груп населення. Методи оцінки харчування населення.
22. Фізіолого-гігієнічне значення вітамінів у харчуванні людини. Захворювання, зумовлені дефіцитом та надлишком вітамінів та їх профілактика.
23. Фізіолого-гігієнічне значення макро- та мікроелементів у харчуванні людини. Захворювання, що зумовлені дефіцитом та надлишком мікроелементів. Поняття про біогеохімічні провінції. Профілактика біогеохімічних ендемій.
24. Харчові отруєння та їх профілактика (класифікація харчових отруєнь, етіологічні фактори).
25. Гігієнічні вимоги до улаштування, обладнання та експлуатації лікувально-профілактичних закладів. Санітарно-протиепідемічний режим.
26. Особливості внутрішньо-лікарняних інфекцій та їх профілактика.
27. Поняття про особливо-небезпечні інфекційні хвороби, їх профілактику.
28. Інфекційні захворювання, які мають міжнародне значення. Санітарний захист кордонів. Напрямки боротьби з інфекційними захворюваннями.
29. Особливості планування та проведення протиепідемічних заходів у випадках занесення інфекцій, які мають міжнародне значення.
30. Вакцинація, сучасні виклики. Шляхи подолання «антищеплювальної кампанії» в суспільстві та повернення довіри до вакцинації. Захист населення при надзвичайних епідемічних ситуаціях.

10. Перелік практичних навичок до підсумкового модульного контролю

1. Застосовувати приклади з національних стратегій інших країн для розробки національної політики в галузі профілактичної медицини в Україні.

2. Розробляти заходи з профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, фактором передачі яких може бути вода.
3. Розробляти заходи з профілактики інфекційних та неінфекційних захворювань, зумовлених забрудненням ґрунту.
4. Розробляти адекватну дієту, яка відповідає особливостям індивідуального харчового статусу та стану здоров'я людини.
5. Планувати та оцінювати ефективність і протиепідемічні та профілактичні заходи.
6. Розробляти шляхи подолання «антищеплювальної кампанії» в суспільстві та повернення довіри до вакцинації.
7. Організовувати та проводити протиепідемічні та профілактичні заходи в осередках інфекційних хвороб.

11. Методи навчання

- методи організації і здійснення навчально-пізнавальної діяльності (інформаційно-рецептивний, пояснювально-ілюстративний; репродуктивний): пояснення; демонстрація (унаочнення); виконання вправ і завдань;
- методи стимулювання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності (проблемного навчання; частково-пошуковий, пошуковий): робота в науково-дослідних групах; конференція, ділова гра; практико-орієнтований кейс-метод; евристична бесіда, дискусія, візуалізація; інтерактивні методи: робота в парах, кейс-технології, «мозкова атака»;
- методи контролю і самоконтролю за ефективністю навчально-пізнавальної діяльності;
- самонавчання;
- відеометод у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційні, мультимедійні).

12. Форми і методи оцінювання

- вхідний контроль (визначення готовності здобувачів вищої освіти до засвоєння дисципліни);
- поточний контроль (оцінювання якості засвоєння матеріалу окремих тем);
- форма підсумкового контролю успішності навчання - залік.

Ці види контролю здійснюються у формі усного опитування, тестових завдань, виконання ситуаційних завдань, письмового контролю, письмового або програмного комп'ютерного тестування, практичної перевірки, а також самоконтролю та самооцінки.

13. Система поточного та підсумкового контролю

Контрольні заходи оцінювання навчальної діяльності студентів включають поточний та підсумковий контроль знань, умінь і навичок студентів.

Контрольні заходи базуються на принципах: відповідності стандартам вищої освіти; використання стандартизованої та уніфікованої системи діагностики, спрямованої на застосування знань; визначеності критеріїв оцінювання; об'єктивності та прозорості технології контролю, дотримання правил академічної доброчесності.

Поточна навчальна діяльність студентів контролюється на практичних заняттях відповідно поточної теми та СРС. Засвоєння кожної теми контролюється на заняттях шляхом усного та/чи письмового опитування, тестування, вирішення ситуаційних задач, виконання практичної роботи (початковий контроль - як рівень готовності до занять та кінцевий - рівень знань та умінь).

Викладач оцінює успішність кожного студента на кожному занятті за чотирибальною (традиційною) шкалою з використанням критеріїв оцінювання для дисципліни, розроблених з урахуванням узагальнених критеріїв оцінювання знань

студентів.

Оцінка успішності є інтегрованою (оцінюються всі види роботи студента як під час підготовки до заняття, так і під час заняття).

Критерії оцінювання знань студентів:

– **5 «відмінно»** – Здобувач освіти виявляє особливі творчі здібності, вміє самостійно здобувати знання, без допомоги викладача знаходить та опрацьовує необхідну інформацію, вміє використовувати набуті знання і вміння для прийняття рішень у нестандартних ситуаціях, переконливо аргументує відповіді, самостійно розкриває власні обдарування і нахили, володіє не менш ніж 90% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

– **4 «добре»** – Здобувач освіти вільно володіє вивченим обсягом матеріалу, застосовує його на практиці, вільно розв'язує вправи і задачі у стандартизованих ситуаціях, самостійно виправляє помилки, кількість яких незначна, володіє не менш ніж 85% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю

- Здобувач освіти вміє зіставляти, узагальнювати, систематизувати інформацію під керівництвом науково-педагогічного працівника, в цілому самостійно застосовувати її на практиці, контролювати власну діяльність; виправляти помилки, серед яких є суттєві, добирати аргументи для підтвердження думок, володіє не менш ніж 75% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

– **3 «задовільно»** – Здобувач освіти відтворює значну частину теоретичного матеріалу, виявляє знання і розуміння основних положень з допомогою науково-педагогічного працівника може аналізувати навчальний матеріал, виправляти помилки, серед яких є значна кількість суттєвих, володіє не менш ніж 65% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

- Здобувач освіти володіє навчальним матеріалом на рівні вищому за початковий, значну частину його відтворює на репродуктивному рівні; володіє не менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

– **2 «незадовільно»** – Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні окремих фрагментів, що становлять незначну частину матеріалу, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

- Здобувач освіти володіє матеріалом на рівні елементарного розпізнання і відтворення окремих фактів, елементів, володіє менш ніж 60% знань з теми як під час опитування, та усіх видів контролю.

Конвертація поточної оцінки, виставленої за традиційною 4-бальною шкалою, в багатобальну на кожному занятті не проводиться.

Наявність оцінки «2» за поточну успішність не позбавляє студента права допуску до семестрової підсумкової атестації з допустимою мінімальною кількістю балів за поточну успішність, яка становить 72 бали.

Студент не має право перескладати поточні оцінки «2», якщо він має мінімальну суму балів для допуску до контрольних заходів. Поточні оцінки «3» або «4» не перескладаються.

Кількість перескладань поточної «2» обмежена двома спробами.

Конвертація оцінки за традиційною 4-бальною шкалою у багатобальну (максимум 120 балів) проводиться лише після останнього практичного заняття. Конвертація проводиться за таким алгоритмом:

а) підраховується середня оцінка студента за традиційною 4-бальною шкалою, отримана протягом поточних занять, що належать до цього модулю (з точністю до сотих балу);

б) багатобальна сумарна оцінка поточної успішності за модуль отримується шляхом конвертації середнього балу згідно Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf)

До підсумкового модульного контролю допускаються здобувачі вищої освіти, які не мають невідпрацьованих пропущених аудиторних занять, набрали мінімальну кількість балів не меншу за 72 (що відповідає середньому балу 3,0 за поточну успішність).

Складання ПМК проводиться відкрито і гласно.

Питання та ситуаційні задачі, які виносяться на ПМК, сформульовані таким чином, щоб еталонна відповідь здобувача вищої освіти на кожне орієнтовно тривала 3-5 хвилин. Питання охоплюють найбільш значущі розділи робочої навчальної програми, які в достатній мірі висвітлені в літературних джерелах, рекомендованих як основні (базові) при вивченні дисципліни. З питань сформовані екзаменаційні білети ПМК, які затверджені на засіданні кафедри. Кожен білет складається з 2 теоретичних питань та ситуаційної задачі. На ПМК виносяться також питання з тем, які визначені на самостійне вивчення в межах модуля.

За кожну вірну та повну відповідь на теоретичне питання нараховується 25 балів, за відповідь ситуаційної задачі нараховується 30 балів (сумарно 80 балів).

За підсумком складання ПМК здобувачу освіти виставляється сумарна оцінка від 0 до 80 балів, конвертація балів у традиційну оцінку не проводиться. За умов порушення здобувачем вищої освіти правил академічної доброчесності (п. 2.2.5. Правил внутрішнього розпорядку) під час складання ПМК, отримані результати анулюються, студенту за відповідь виставляється оцінка “незадовільно» (0 балів).

У разі незгоди здобувача вищої освіти з оцінкою, отриманою за ПМК, здобувач вищої освіти має право подати апеляцію у відповідності до Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти (https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/8Egpm18X2hOVGl4OURn5AgzgJwbb6RhYwFXPhHuB.pdf)

Здобувачі вищої освіти, які під час вивчення дисципліни мали середній бал поточної успішності від 4,50 до 5,0, звільняються від складання ПМК і автоматично (за згодою) отримують підсумкову оцінку відповідно до Положення про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті ((https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYuKpw1JoSJApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf)), при цьому присутність здобувача освіти на ПМК є обов’язковою. У разі незгоди з оцінкою, зазначена категорія здобувачів вищої освіти складає ПМК за загальними правилами.

Студент має право на перескладання ПМК не більше 2-х разів.

Оцінка з дисципліни виставляється кафедрою за традиційною (національною) 4-бальною шкалою на основі середньої кількості балів.

Переведення середньої кількості балів за всі модулі, що передбачені програмою з дисципліни, у традиційну оцінку за 4-бальною шкалою

Середня кількість балів за дисципліну	Традиційна оцінка за 4-бальною шкалою
122 – 139,99	3

140 – 179,99	4
180 – 200	5

14. Методичне забезпечення

1. Робоча програма навчальної дисципліни.
2. Силабус навчальної дисципліни.
3. Список рекомендованої літератури.
4. Мультимедійні презентації.
5. Демонстраційні матеріали, інструкції до використання технічних засобів навчання (прилади та обладнання).
6. Матеріали для контролю знань, умінь і навичок студентів (тести різних рівнів складності, ситуаційні задачі).

15. Рекомендована література

Базова

1. Гігієна та екологія: Підручник / [В.Г. Бардов, С.Т. Омельчук, Н.В. Мережкіна та ін.]; за редакцією В.Г. Бардова. – Вінниця: Нова Книга, 2020. - 472 с.

Допоміжна

1. Гігієна праці: Підручник / Ю.І. Кундієв, О.П. Яворовський, А.М. Шевченко та ін.; за ред. акад. НАН України, НАМН України, проф. Ю.І. Кундієва, чл.-ком. НАМН України проф. О.П. Яворовського. — К.: ВСВ „Медицина”, 2018. — 904 с.
2. Гігієна харчування з основами нутріціології у двох книгах: Підручник для студентів ВМНЗ III—IV рівнів акредитації за ред проф. В.І. Ципріяна. - К.: Медицина, 2020. — 544 с.
3. Основи профілактичної медицини: підручник (ВНЗ I—II р. а.) / П.С. Бебешко, Ю.С. Скоробреха, О.П. Коріняк. — 4-е вид., випр. – К.: Медицина, 2017. – 248.
4. Основи екології та профілактична медицина: підручник (ВНЗ I—III р. а.) / Д.О. Ластков, І.В. Сергета, О.В. Швидкий та ін.- К.: Медицина, 2017.- 472 с.
5. Радіаційна гігієна: підручник для лікарі-інтернів та лікарів-слухачів/ [Мурашко В.О., Мечев Д.С., Бардов В.Г., та ін.]. - Вінниця: Нова книга, 2019. –376 с.

Інформаційні ресурси:

Офіційне Інтернет-представництво Президента України <http://www.president.gov.ua/>
 Верховна Рада України <http://www.rada.gov.ua/>
 Кабінет Міністрів України <http://www.kmu.gov.ua/>
 Міністерство охорони здоров'я України <http://moz.gov.ua/ua/portal/>
 Центр громадського здоров'я МОЗ України <https://phc.org.ua/>
 Міністерство освіти і науки України <http://www.mon.gov.ua/>
 Міністерство екології та природних ресурсів України <http://www.menr.gov.ua/>
 Державна служба України з надзвичайних ситуацій <http://www.dsns.gov.ua/>
 Рада національної безпеки і оборони України <http://www.rnbo.gov.ua/>
 Постійне представництво України при ООН <http://ukraineun.org/>
 Всесвітня організація охорони здоров'я <http://www.who.int/en/>
 Centers for diseases control and prevention <http://www.cdc.gov/>

